

Négy év után ismét kap normatív támogatást Algyő

Az olajközség forintjai

Jelentős helyiadó-bevétele miatt négy éve nem kap állami normatív támogatást Algyő. Jövőre első lépésként a támogatás 20 százalékával rendelkezhet ismét a település.

Alkotmánybírósághoz is fordult Algyő önkormányzata, amikor négy évvel ezelőtt az Orbán-kormány – a település jelentős adóerő-képességére hivatkozva – megvonta az önkormányzattól az állami normatív támogatást. Így Algyő saját bevételeiből – amelyek közül legjelentősebb a helyi iparüzési adó – tartja fenn önkormányzati intézményeit és finanszírozza a fejlesztéseket. Bár a település költségvetését nem fenyegette hiány, Algyő éppen azt a többletet veszítette el a normatíva elvonásával, amely a jelentős fejlesztésekhez lett volna szükséges.

Algyő egyébként éves szinten 400 milliós helyiadó-bevétellel büszkélkedhet, amelynek jelentős részét a Mol Rt. fizeti be a kasszába. A költségvetésbe tervezett – de ki nem fizetett – normatív támogatás összege pedig eléri a 170 millió forintot.

A közalkalmazotti illetmény-növekedés évi 60 milliós terhet ró a település költségvetésére. Piri József polgármestertől megtudtuk: az eredeti elképzelések szerint a kormány ennek kifizetéséhez sem nyújtott volna támogatást. A költségvetési vitát követően a közelmúltban meghozott döntés azonban kimondja: az adóerő-képességük miatt normatív támogatásra nem joga-

A faluban sok a fiatal család, a kisgyermek.

Fotó: Gyenes Kálmán

sult települések a béremelés biztosításához megkapják a normatíva 20 százalékát. Ez Algyő esetében 30 millió forint. Mivel a jövőben a helyben maradó személyi jövedelemadó arányát 5-ről 10 százalékra emelik, és nem vonják el az önkormányzatoktól a gépjárműadó-bevételt sem, így a település további 30 millió plusz forráshoz jut. Ez már fedezi a közalkalmazotti béremelés terheit.

Piri József szerint jó esély van arra, hogy a reform nem ér itt véget, és a közeli jövőben a normatíva teljes összegét megkapják a

jelentős adóerővel bíró települések is.

– Nem fenyeget bennünket hiány ellenkező esetben sem, de a már megkezdett fejlesztéseket csak úgy fejezhetjük be, és újakba csak akkor kezdhetünk, ha a központi költségvetéstől megkapjuk a normatív támogatást. Ekkor válhatunk igazán dinamikus fejlődő településsé: ez volt a célunk, amikor elváltunk Szegedtől – fogalmazott Piri.

Algyő az elmúlt négy évben – igaz, hitel felvételével – saját maga végezte el a 100 százalékos csatornázást 500 millió forintért.

A településen mindenhol szilárd burkolatúak az utak, 50 millióért elkészült az új sportcentrum. Harmincszázalékos önerővel, 115 millióért – a Széchenyi-terv támogatásával – 14 önkormányzati bérakást építettek. Felújították könyvtárát és a teleházat, illetve elkészült egy tájház is. Amennyiben a jövőben a normatíva mind nagyobb részét kapják meg, valósággá válhatnak a tervek egy szállodából, konferencia-központból és fürdőből álló komplexum felépítéséről, valamint egy ipari park létesítéséről.

K. B.

Olajfaló baktériumok után újabb szenzációs felfedezés

Szegedi kutatók és a katasztrófák

A szegedi kutatók által kidolgozott olajfaló baktériumos technológia segíthetne a tartályhajók által okozott katasztrófák enyhítésében. Az intézetben újabb világszabadalom dolgoznak.

Az olajfaló baktériumokkal való talajtisztítás világszabadalma után az újszegedi Bay Zoltán Intézet kutatói olyan világújdonságnak számító technológia kidolgozásán fáradoznak, mely alkalmas a tenger felszínén lebegő olajszennyezés eltávolítására. Amennyiben sikerrel fejeződnek be kísérleteik, úgy hatékony segítséget tudnának nyújtani az olyan súlyos környezetvédelmi katasztrófák esetén, mint amilyet a Prestige tartályhajó elsüllyedése okoz a spanyol partoknál.

Kálmán Miklóst, az újszegedi intézet igazgatóját arról kérdez-

tük, hogyan tudnának segíteni a katasztrófa sújtotta térség rehabilitációjában, ugyanis a helyzet kétségbeesztő: becslések szerint eddig 11 ezer tonna olaj ömlött a tengerbe az elsüllyedt tankerből. A hajótörés után vízbe került első ötezer tonna szinte azonnal a partra sodródott, hatalmas kárt okozva a kagyló- és halállományban. Tengeri madarak számai, ezrei pusztultak el, a kormány 400 kilométernyi partszakaszt zárt le a halászok és a kagylógyűjtők elől, ezrek vesztették el megélhetésüket. A 3 ezer 700 méteres mélységben fekvő kettétört hajóból továbbra is szivárog az olaj. – A tenger felszínén úszó, vastag olajréteggel szemben biológiai eszközökkel nem lehet felvenni a harcot – tájékoztatott a kutató. – Olajfaló baktériumainkkal a partvidék szennyezett talaját tisztíthatnánk meg. A híradások szerint a kiömlött nyersolajnak

magas a kántartalma, s ez különösen veszélyes az élő szervezetekre, hiszen a könnyebben oldódó kénvegyület azoknak az élőlényeknek a szervezetébe is bejut, melyek el tudtak menekülni a szennyezés közvetlen közeléből – taglalta.

A partra kisodródott olaj keveredik a talajjal, megkötődik a homokszemekben, s egyre mélyebbre szivárog. A szennyeződött talajt nem kellene rendkívül költséges módon égetőbe szállítani, az olajfaló baktériumok intenzív technológiával egy-másfél év alatt helyben elvégeznék a feladatot a költségek ötvened, század részéért. Az újszegedi intézetben olyan mikrobát is szaporítanak, ami a rendkívül mérgező kántartalmú szénhidrogéneket is képes lebontani. Azon a szennyeződésen is segíthetnének az olajfaló baktériumok, ami már oldódott a tengervízbe, hisz

ismernek olyan törzset, ami ennek feldolgozására is képes.

– A legnagyobb gondot az okozza a mentésben, hogy a tenger felszínén állandó mozgásban lévő, az élőlényeket az oxigéntől elzáró olajréteget megfelelő eszközök híján nem képesek felszámolni – folytatta Kálmán Miklós. – Nos, birtokunkban van az elvi alapja egy olyan eljárásnak, amely alkalmas lehet a tenger felszínén lévő szennyezés eltávolítására. A technológia kidolgozása kísérleti stádiumban van, sikereink optimizmusra adnak okot. Semmi közelebbit nem mondhatok, hiszen az ötlet maga felbecsülhetetlen értékű – árulta el a kutató, s hozzáfűzte: arról azonban biztosíthatom, hogy intézetünk garantáltan környezetbarát megoldás kidolgozásán munkálkodik.

W. A.

Az újszegedi Bay Intézetben újabb világszabadalom kidolgozásán fáradoznak.

Fotó: Karnok Csaba

A megye Kuvaitja

KÉRI BARNABÁS

Csatornázás önerőből. A legtöbb magyar településen ismeretlen a fogalom, mi több, az istenkáromlást közelíti. Kevesen merhetnek gondolni felelős önkormányzati vezetők közül olyan költségvetésre, amelybe bekalkulálható ilyen nagyságrendű beruházás, még ha hitel felvételével is.

Magyarország háromezer-egynéhány száz települése közül mindössze, ha negyven olyan van, ahol a testület dönthet ilyen kérdésben anélkül, hogy a működésképtelenség határára sodorná az önkormányzatot. Odafönt azonban négy éve tettek arról, hogy ők se érezhessék magukat valóban tehetősnek.

Algyőt negyvenedmagával „lebűntette” az előző kormány. Nem kapta meg ugyanis az egyébként neki járó normatív támogatást, mondván: túl magas a helyiadó-bevétele, azaz az adóerő-képessége. Így nem csupán a fejlesztéseihez kellett előteremtenie a pénzt, de iskoláit, óvodáit is maga működtette, közalkalmazottait fizette.

A döntéshozói logika megbicsaklott. Éppen a magát polgárinak nevező kormány ébresztett fel évtizedes, már-már elfeledett reflexeket. Ahelyett, hogy ha többel nem is, azzal, ami jár, támogatták volna a sikeres önkormányzatokat, a jól ismert fűnyíróelvet alkalmazták. Az önhibájukon kívül nehéz gazdasági helyzetbe került önkormányzatok ugyan kaptak annyi támogatást, hogy ne kelljen csődöt jelenteniük. A módosabbakat viszont, amelyek előtt a fejlődés új dimenziói nyílhattak volna meg, magukra hagyták. Igaz ugyan, hogy így sem vitték el a működési költségek a kincstár minden forintját, és még fejlesztésekre is futotta, ám korántsem annyi, amennyit az algyőiek akkor reméltek, amikor a Szegedtől való elszakadásról döntöttek.

Pedig Algyőnek most kell megalapoznia jövőjét: a föld alatti olaj- és gázmezők egyszer csak elapadnak. És ha addig nem sikerül fejlődési pályára állítani a települést, nem lesz vállalkozás, amely a helyi adót fizesse. A normatívából pedig még annyira sem futja majd, mint most, egyedül a saját bevételeiből.

Amikor bántalmazták a gyermekeket

Folytatás az 1. oldalról

Itt most nem a legjobb családban is elcsattanó nevelő célzatú pofonról van szó, hanem a mindennapos ütlegekről, hajégetésről, vasalószinórral vagy szíjjal történő verésekről. – Nagyon ritka, hogy a gyermek maga kér segítséget az otthoni erőszak miatt – mondja a jogász. – A testi fenytés legtöbbször látható nyomokat hagy a gyermekben, s ha ezeket észreveszik a pedagógusok, védnők vagy háziorvosok, jelzik a gyermekjóléti szolgálatnak. A verés mellett a másik veszély a szexuális zaklatás. Főleg nevelőapák molesztálják szexuálisan lányukat, s jellemző, hogy az esetek napvilágra kerülésekor az anyák a férjüket, élet társuk mellé állnak, őket védik. Ezek az esetek rendre későn derülnek ki, mert a gyermekek, amíg kicsik, nem is fogják fel, mire kényszerítik őket. Később pedig a szegényélet és a félelem gátolja meg őket abban, hogy feltárják a megaláztatást.

A gyermekjóléti szolgálat a jelzések nyomán és után figyelemmel kíséri, segíti a gyermeket.

Ha súlyos a helyzet, akkor a fiatal intézeti elhelyezését kezdeményezik.

Ferenczi Zsuzsa – ahogyan a legtöbbben ebben a kérdésben – nem ezt tartja megoldásnak, hanem a bántalmazó szülő – aki rendszerint az apa – elszigetelését látná célravezetőnek.

A testi fenytést megtanulja a gyermek, és ő is ezzel a módszerrel neveli majd saját gyermekét. Így öröklődik az agresszív minta. Vetró Ágnes pszichiáter azonban nem csupán a szülői terrorral magyarázza a gyermekek körében mind jellemzőbb agressziót. A pszichiáter a tömegkommunikáció, a filmipar felelőtlenségét, illetve felelőtlenségét emeli ki. Elmondta: ömlik a kegyetlenség és durvaság a tévéből és a filmvászonról. Az agresszióra épülő filmek nézése nem vezeti le az indulatokat, mint azt néhány évvel ezelőtt állították, hanem éppenséggel felerősíti azokat. Az öldöklésre, verekedésre épülő mozik kiváltképpen akkor veszélyesek, ha a pozitív hős agresszív, mert vele azonosul a gyermek. Az agresszió nemcsak durvaságra tanít, de közömbössé is teszi a gyermeket.

K. K.

Újhelyi az AIDS-ről

A szegedi Kiss Ferenc szakközépiskolában tegnap rendhagyó osztályfőnöki órát tartottak. Újhelyi István országgyűlési képviselő beszélt a diákokkal az AIDS-ről.

MUNKATÁRSUNKTÓL

December elseje az AIDS ellenes küzdelem világnapja. Ebből az alkalomból tegnap Újhelyi István országgyűlési képviselő, a Parlament Ifjúsági és Sportbizottságának alelnöke a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola tizedikeseinek tartott osztályfőnöki órát.

– Az a tervem, hogy a következő évben minél több sportoló, zenész tartson felvilágosító órát a fiataloknak. Hiszen ők azok,

akikre a gyerekek felnéznek, illetve megtalálják velük a közös hangot – mondta. Az óra kísérleti jellegű volt, de úgy érzi, hogy beaváltozta a hozzáfűzött reményeket. Nem egészségügyi szempontból beszélt az AIDS-ről, hanem elsősorban a megelőzésről és a fiatalok szexuális életével kapcsolatos kérdésekről szolt.

Magyarországon a becslések alapján 3-4 ezerre tehető az AIDS-betegek száma. Újhelyi szerint ezért is fontos, hogy nyíltan beszéljenek a legveszélyeztetettebb korosztállyal, vagyis a tizen- és huszonévesekkel. A tegnapi órán a tanulók nem csupán előadást hallgathattak, hanem kérdéseket is feltehettek a bizottsági alelnöknek.